

Na tejto stránke sa uvádzajú informácie o právnom systéme Holandska.

Holandská vláda má nielen ministrov, ale aj kráľa. V tejto súvislosti Holandsko zastáva osobitné miesto medzi monarchiami západnej Európy, keďže vo väčšine z nich kráľ nie je súčasťou vlády. Od rozsiahlej revízie ústavy v roku 1848 je Holandsko konštitučnou monarchiou s parlamentným systémom.

Pramene práva

Druhy právnych nástrojov: opis

Ústava poskytuje rámec pre politickú organizáciu holandského štátu a tvorí základ pre právne predpisy. Prvoradým prameňom práva sú zmluvy uzatvorené medzi Holandskom a inými štátmi. V článku 93 ústavy sa stanovuje, že ustanovenia zmlúv a rozhodnutí medzinárodných verejných organizácií môžu mať priamy účinok na holandský právny poriadok. V takom prípade sú tieto ustanovenia nadradené holandským právnym predpisom. To znamená, že právne predpisy platné v Holandskom kráľovstve sa neuplatňujú, ak sú nezlučiteľné s vyššie uvedenými ustanoveniami. Právne normy Európskej únie uvedené v zmluvách, nariadeniach a smerniciach sú preto dôležitým prameňom práva v Holandsku.

Politické vzťahy medzi Holandskom, Arubou, Curaçoom a Sint Maartenom upravuje Charta Holandského kráľovstva.

Zákony sa vypracúvajú na vnútroštátnej úrovni. Ústredná štátna správa môže na základe poverenia zo zákona stanoviť (dodatočné) pravidlá prostredníctvom nariadení verejnej správy a výnosov ministerstiev. Možno vydať aj nezávislé nariadenia verejnej správy (ktoré neplynú zo zákona). Ústavou sa priznáva regulačná právomoc verejnoprávnym subjektom nižšieho stupňa (provinciám, obciam a vodohospodárskym orgánom).

Aj samotná judikatúra tvorí zdroj práva, pretože rozsah súdnych rozhodnutí presahuje rámec konkrétnej veci, v ktorej bol vynesený rozsudok. Rozhodnutia súdov vyššieho stupňa sa považujú za záväzné. Rozhodnutia Najvyššieho súdu (*Hoge Raad*) sa považujú za obzvlášť záväzné, pretože úlohou tohto súdu je podporiť jednotnosť práva. Pri rozhodovaní o nových prípadoch musia teda súdy nižšieho stupňa zobrať do úvahy rozhodnutia Najvyššieho súdu (*Hoge Raad*).

Všeobecné zásady práva majú veľký význam pre správu a súdnictvo. Niekedy sa zákon odvoláva na všeobecné zásady práva, ako je Občiansky zákonník (zásadu primeranosti a rovnosti). Pri vydávaní rozhodnutí môžu sudcovia vychádzať zo všeobecných zásad práva.

Obyčajové právo, ktoré sa nazýva aj nepísané právo, predstavuje ďalší prameň práva. V zásade sa zvyk uplatňuje len vtedy, keď naň odkazuje zákon, ale sudcovia môžu v prípade rozporu pri rozhodovaní zohľadniť aj obyčaj. Obyčajové právo však nemôže byť prameňom práva pri preukazovaní trestného činu (článok 16 ústavy).

Hierarchia právnych noriem

V článku 94 ústavy sa stanovuje, že niektoré pravidlá medzinárodného práva majú v hierarchii prednosť: legislatívne ustanovenia, ktoré sú nezlučiteľné s pravidlami medzinárodného práva, sa neuplatňujú. Zo samotných ustanovení práva Únie vyplýva, že tieto pravidlá sa uprednostňujú pred vnútroštátnym právom. V hierarchii nasleduje charta, ústava a formálne zákony. Tieto nástroje sú nadradené iným právnym normám. Formálne zákony prijímajú spoločne vláda a parlament (*Staten-Generaal*).

Takisto sa stanovuje, že zákon možno úplne alebo čiastočne zrušiť len prijatím neskoršieho zákona. Podľa všeobecného pravidla výkladu sú osobitné zákony nadradené zákonom so všeobecnou platnosťou. Okrem toho sa podľa kontinentálnej tradície zákon považuje za prameň práva vyššieho stupňa než judikatúra.

Inštitucionálny rámec

Inštitúcie zodpovedné za prijatie právnych noriem

Legislatívny proces

Zákony prijímajú spoločne vláda a parlament (*Staten-Generaal*). Návrhy právnych predpisov môže predkladať vláda alebo Druhá komora Parlamentu – Poslanecká snemovňa (*Tweede Kamer der Staten-Generaal*). Štátna rada (*Raad van State*) predkladá svoje stanovisko k návrhom právnych predpisov (a k nariadeniam verejnej správy). Pripravovaný návrh právneho predpisu sa spravidla konzultuje aj s inými zúčastnenými stranami.

Návrh právneho predpisu spravidla prijíma Rada ministrov, ktorá ho predkladá poradnému oddeleniu Štátnej rady (*de Afdeling adviserend van de Raad van State*). Vláda odpovedá na toto stanovisko podrobnou správou. Vláda potom v podobe kráľovskej správy predloží návrh právneho predpisu s prípadnými zmenami Druhej komore Parlamentu. Druhá komora Parlamentu môže počas preskúmania návrh zmeniť. Druhá komora Parlamentu je v skutočnosti oprávnená zmeniť návrh právneho predpisu. Po prijatí návrhu Druhou komorou Parlamentu návrh preskúma Senát. Senát môže len prijať alebo zamietnuť návrh právneho predpisu. V tejto fáze už nemožno zaviesť ďalšie zmeny. Po schválení Senátom znenie zákona podpisuje kráľ a minister, a tým nadobúda účinnosť.

Právne databázy

[Overheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl/) je centrálny prístupový bod ku všetkým informáciám týkajúcim sa verejnoprávných inštitúcií v Holandsku. Tento portál poskytuje prístup hlavne k vnútroštátnym a miestnym právnym predpisom.

Oficiálne publikácie zbierky zákonov, úradného vestníka a zbierky zmlúv sú dostupné na webovom sídle [officielebekendmakingen.nl](https://www.officielebekendmakingen.nl/). Nájdete tu aj všetky publikácie holandského parlamentu.

Je prístup do databázy bezplatný?

Prístup na webové sídla je **bezplatný**.

Súvisiace odkazy

Vláda

<https://www.rijksoverheid.nl/>

<https://www.rijksoverheid.nl/Vlada>

Ministerstvo zahraničných vecí

Druhá komora Parlamentu

[Government.nl](https://www.government.nl/)

[Houseofrepresentatives.nl](https://www.houseofrepresentatives.nl/)

Posledná aktualizácia: 19/11/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.